

РЕШЕНИЕ

№ 591

гр. Варна , 24.03.2021 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

ОКРЪЖЕН СЪД – ВАРНА, II СЪСТАВ в публично заседание на двадесет и четвърти февруари, през две хиляди двадесет и първа година в следния състав:

Председател: Ирена Н. Петкова

Членове: Наталия П. Неделчева
мл.с. Лазар К. Василев

при участието на секретаря Елка Н. Иванова
като разгледа докладваното от Наталия П. Неделчева Въззивно гражданско дело № 20213100500184 по описа за 2021 година

за да се произнесе, взе предвид следното:

Производството е по реда на чл. 258 и сл. от ГПК.

Образувано е по въззивна жалба на И. В. К., ЕГН: ***** срещу решение №4012/08.12.2020г. постановено по гр. дело №11239/2020г. по описа на ВРС, с което предявените от нея искове с правно основание чл.181, ал.1 във вр. чл. 142, ал. 1 от ЗМВР и чл. 86, ал. 1 от ЗЗД, са отхвърлени. Счита решението за неправилно, необосновано и незаконосъобразно. Излага, че неправилно и в противоречие с разпоредбите на ЗМВР, първоинстанционният съд е извел извод, че служебното правоотношение на държавните служители по чл.142, ал.1, т.2 от ЗМВР - каквато е и на жалбоподателката, се урежда единствено и само с разпоредбите на Закона за държавния служител. Твърди, че до изменението и допълването на ЗМВР (в ДВ бр.60/2020г.) ищцата, като държавен служител по чл.142, ал.1, т.2 от ЗМВР е имала всички специфични права и задължения предвидени в нормите на ЗМВР за служителите на МВР, а именно - тези по чл.146; чл.148; чл.152; чл.153; чл.153а; чл.154; чл.155; чл.160; чл.166; чл.181; чл.181а; чл.182; чл.184 ; чл.186а; чл.233 и чл.238 от ЗМВР. Счита, че основният спорен въпрос по делото е дали в процесния период ищецът е бил държавен служител по смисъла на чл. 2, ал. 1 ЗДСл и дали при уреждане на неговия статут се прилага и специалния ЗМВР. В зависимост от това, следва да се определи съобразно с правната уредба на

ЗМВР /в сила от 28.11.2014 г./ и подзаконовите нормативни актове относно 1прилагането на ЗМВР кои са служителите на МВР, на които се следва храна или левовата ѝ равностойност, претендирана от ищеца. Твърди, че правният статут на служителите по чл. 142, ал. 1, т. 2 от ЗМВР в това число и ищеца се урежда както от общия ЗДСл, така и от специалния ЗМВР. И това следва от изричния текст на специалния закон-разпоредбата на чл. 1 от ЗМВР, която има характер на обща такава, определяща предметния обхват на закона, според която ЗМВР урежда принципите, функциите, дейностите, управлението и устройството на МВР и статута на служителите в него. Съгласно чл. 181 ал.1 от ЗМВР на служителите на МВР се осигурява храна или левовата равностойност на храната по чл.181, ал.1 от ЗМВР, но и след 01.02.2017г. на тези служители, които са по чл.142, ал.1, т.3 от ЗМВР, продължава да им се изплащат пари за храна съгласно представените заповеди - Заповед № 8121з - 37/19.01.2016г.; Заповед № 8121з[1]58/09.01.2017г.; Заповед № 8121з-44/16.01.2018г.; Заповед № 8121з[1]1716/28.12.2018г. и последно действаща към момента е Заповед № 8121з[1]1464/31.12.2019г. Счита за недопустимо, несправедливо и неравно третиране на служителите в системата на ЗМВР, когато при идентични разпоредби за определяне размера на новото месечно възнаграждение след преназначаването от 01.02.2017г. - §69, ал.6 и § 76 от ПЗРЗИДЗМВР, на първите не се заплащат пари за храна, а на вторите да се заплащат, независимо че по силата на § 76 от ПЗРЗИДЗМВР е предвидено, че сумата е включена в месечното възнаграждение. По изложените съображения моли обжалваното решение да бъде отменено като неправилно, незаконосъобразно и постановено в противоречие с материалния закон, като на негово място бъде постановено друго такова, с което предявените искиви претенции бъдат уважени, както и да ѝ бъдат присъдени направените по делото разноски.

Въззиваемият -ОД на МВР не представя писмен отговор и не изразява становище по основателността на жалбата.

За да се произнесе по спора, съставът на Окръжен съд-Варна съобрази следното:

Производството е образувано по иск на И. В. К., ЕГН *****, адрес гр. Варна, жк. Младост бл.146, вх.1, ап.5 срещу ОД на МВР- Варна с адрес гр. Варна, ул. Цар Калоян № 2 с правно основание чл. 181, ал. 1 вр. чл. 142, ал. 1 ЗМВР и чл. 86 ЗЗД за заплащане на сумата от 4320лева, представляваща сбор от ежемесечно дължими суми за храна в размер на по 120лева всеки месец за периода 01.08.2017г,- 31.07.2020г., ведно със законната лихва върху главницата, считано от датата на подаване на исковата молба в съда-10.09.2020г. до окончателното погасяване на задължението и сумата от 669,84лева, представляваща сбор от обезщетения за забава върху всяка от дължимите суми за храна начислено за периода считано от падежа на всяко от задълженията /първо число на месеца, следващ този на дължимото

плащане/ до 09.09.2020г. вкл. Според изложеното в исковата молба, ищцата полага труд по служебно правоотношение по чл. 142, ал.1, т. 2 ЗМВ считано от 22.02.2017г. до настоящия момент на длъжност „старши експерт“ в сектор Човешки ресурси към отдел Административен при ОДМВР Варна. Твърди, че на основание чл. 181 ЗМВР на служителите в МВР се осигурява храна или левовата ѝ равностойност, чийто размер се определя ежегодно със заповед на министъра на вътрешните работи. Твърди, че считано от 01.03.2017г. не □ се начислява и изплаща левова равностойност на храна. Счита, че като държавен служител, чийто статут съгласно чл. 142, ал. 4 ЗМВР се урежда от ЗДСл има качество на служител на МВР и нормата на чл. 181, ал.1 ЗМВР е приложима и спрямо нея. Със заповед № 8121з-775/01.07.2015г. на МВР е определен размер на левовата равностойност на храната за служителите на МВР от 120 лева месечно. Този размер не е бил променен с последващо действалите заповеди на министъра издавани на основание чл. 181 ЗМВР. Излага, че считано от 01.02.2017г. на служителите от МВР по чл. 142, ал.1, т. 2 ЗМВР не е определян размер на левова равностойност на храна и съответно такава не е била начислявана и изплащана. Твърди, че обстоятелството, че служителите по чл. 142, ал.1, т. 2 ЗМВР не са посочени в заповедта на министъра не отменя правото им по чл. 181 ЗМВР. С оглед на което и на основание чл. 46 ЗНА счита, че нормата на чл.181 ЗМВР следва да намери приложение и по отношение на служителите по чл. 142, ал.1, т.2 ЗМВР. Предвид неизпълнение на задължението на ответника да начислява и плаща своевременно дължимото възнаграждение, то същият е бил забавя, поради което се заявява и претенция за обезщетение за забавя. С оглед изложеното счита, че предявените искове с пр. Осн. Чл. 181 ЗМВР и чл. 86 ЗЗД са основателни, и моли да бъдат уважени, ведно със законната лихва от подаване на исковата молба, както и да ѝ бъдат присъдени направените по делото разноски.

Чрез депозирания писмен отговор на исковата молба, ОД на МВР – Варна признава наличието на служебно правоотношение между страните на посочената длъжност, но оспорва основателността на исковете. Излага, че съгласно чл. 142, ал. 4 и ал. 5 ЗМВР статутът на служителите по чл. 142, ал.1, т.2 и т. 3 - държавни служители и лица работещи по ТПО, се урежда от ЗДС и КТ. След изменението на ЗМВР през 2017г., служебните правоотношения на държавните служители в МВР, за които се прилага пар. 86 ПЗР на ЗИД на ЗМВР /ДВ бр. 14/2015г./ и които към влизане в сила на закона заемат длъжност за държавни служители с висше образование и притежават такава, се преобразуват в служебни правоотношения по ЗДСл, считано от влизане в сила на закона. Съгласно пар. 69, ал. 6 ПЗРЗИДЗМВР /в сила от 01.02.2017г./, при назначаване на служителите по ал. 1 се определя индивидуална основна заплата не по- ниска от определеното към датата на влизане в сила на този закон възнаграждение, определено по реда на ЗМВР и включващо заплата за длъжност, допълнително възнаграждение за прослужено време и за научна степен, и левовата равностойност на храната по чл. 181, ал. 1 ЗМВР. Не оспорва, че след 02.02.2017г. на държавните служители по чл. 142, ал.1, т.2

ЗМВР, в т.ч. ищцата не е изплащана левова равностойност на храна, тъй като такава не □ се дължи, доколкото съгл. пар. 69, ал.6 ПЗРЗИДЗМВР на ищцата е определена основна заплата, включваща и левова равностойност на храната по чл. 181, ал.1 ЗМВР. Счита, че по силата на пар. 86 ПЗР на ЗИД на ЗМВР и пар. 69 ПЗРЗИДЗМВР /в сила от 01.02.2017г./, по отношение на ищцата приложение намира ЗДС, където липсва норма предвиждаща предоставяне на храна или левовата ѝ равностойност. Още повече, че с изм. на чл. 181, ал. 4 ЗМВР е предвидено, че на служителите по чл. 141, ал.1, т. 2 ЗМВР се осигурява безплатна храна при извършване на дейности, свързани със специфичния характер на труда и ободряващи напитки при полагане на нощен труд. Твърди, че при формиране заплата на ищцата като държавен служител по чл. 142, ал.1, т.2 ЗМВР е съобразена Наредбата за заплатите на държавните служители в държавната администрация. С оглед изложеното моли исковете да бъдат отхвърлени като неоснователни, като им бъдат присъдени направените по делото разноски.

Настоящият съдебен състав, като съобрази предметните предели на въззивното производство, очертани в жалбата и отговора и като взе предвид, събрания и приобщен по дело доказателствен материал – в съвкупност и поотделно, на основание чл. 12 и чл. 235, ал. 2 от ГПК, приема за установени следните фактически и правни положения:

Жалбата, по която е образувано настоящото въззивно произнасяне, е подадена в срок, от надлежно легитимирана страна, при наличието на правен интерес, поради което е допустима и следва да бъде разгледана по същество.

Съобразно разпоредбата на чл. 269 от ГПК в правомощията на въззивния съд е да се произнесе служебно по валидността на решението, а по отношение на допустимостта – в обжалваната му част.

Обжалваното решение е постановено от надлежен съдебен състав, в рамките на предоставената му правораздавателна власт и компетентност, при спазване на законоустановената писмена форма, поради което същото е валидно.

Съдебният акт е постановен при наличието на всички положителни процесуални предпоставки за възникването и надлежното упражняване на правото на иск, като липсват отрицателните такива, поради което е и допустимо в обжалваната част.

По отношение на неправилността на първоинстанционния съдебен акт, въззивният съд е ограничен от посочените в жалбата оплаквания, като съгласно указанията, дадени в т. 1 от ТР № 1/2013 г. на ОСГТК на ВКС, служебно следи за приложението на императивни правни норми.

В конкретния случай, фактическата обстановка по делото е установена по несъмнен начин от първата инстанция и оплаквания по фактите във

въззивната жалба няма, поради което същите не подлежат на самостоятелно изследване от въззивния съд.

Предмет на разглеждане са искове с правно основание чл. 181, ал. 1 от ЗМВР и чл. 86, ал. 1 от ЗЗД.

Спорът, който е поставен за разглеждане пред настоящия съдебен състав е изцяло правен и се свежда до това дали след преназначаването на ищцата като държавен служител в ОДМВР- Варна, считано от 22.02.2017г. на същата следва да се заплаща отделно левовата равностойност за храна на осн. чл. 181, ал.1 ЗМВР.

Правото на служителите на МВР да получават храна или левовата ѝ равностойност е регламентирано в чл. 181, ал. 1 от ЗМВР. Съгласно чл. 181, ал. 1 от ЗМВР на служителите на МВР се осигурява храна или левовата ѝ равностойност, а съгласно ал. 2 – на държавните служители се осигуряват работно и униформено облекло и друго вещевое имущество и снаряжение, а на неносещите униформа се изплаща ежегодно парична сума за облекло. Съгласно ал. 3, служителите по чл. 142, ал. 1 и 3, които извършват дейности, свързани със специфичен характер на труда, за което се полага безплатна храна, се осигурява левовата ѝ равностойност, чийто размер се определя ежегодно със заповед на министъра на вътрешните работи, а условията и редът за предоставянето ѝ се определят с наредби на министъра на вътрешните работи /ал. 4 и ал. 5/. Категориите служители на МВР са определени в чл. 142, ал. 1 от ЗМВР /изм. ДВ, бр. 14/2015г., в сила от 1.04.2015г./, както следва: т. 1. държавни служители – полицейски органи и органи по пожарна безопасност и защита на населението; 2. държавни служители; 3. лица, работещи по трудово правоотношение. В ал. 4 на чл. 142 /ред. ДВ бр. 14/2015г., в сила от 01.04.2015г./ е регламентирано, че статутът на държавните служители по ал. 1, т. 2 се урежда със Закона за държавния служител. На основание чл. 142, ал. 1 от ЗМВР само статутът на служителите по т. 1 се урежда от специалния ЗМВР.

Следователно, касае се за два специални закона – ЗМВР и ЗДС, които намират приложение по отношение различните категории служители в рамките на системата на МВР. Приложното поле на специалния закон /ЗДСл/ във връзка със служебното правоотношение на категория служителите в системата на МВР, изключва приложението по отношение на същото правоотношение на другия специален закон /ЗМВР/. С § 86 от ЗИДЗМВР /ДВ, бр. 14/2015г./ е прието, че за държавните служители в МВР, заемащи длъжности за държавни служители по чл. 142, ал. 1, т. 2 от ЗМВР, чиито служебни правоотношения не са прекратени към 1 април 2015г., се прилагат разпоредбите на действащото законодателство за държавните служители по чл. 142, ал. 1, т. 1 от ЗМВР до прекратяване на служебните им правоотношения. Т.е. до прекратяване на служебните им правоотношения, категорията служители по т. 2 законодателно се приравняват по статут на

държавните служители по ЗМВР. С § 69, ал. 1 от ПЗР на ЗИДЗМВР /Обн., ДВ, бр. 81 от 2016г., в сила от 01.02.2017г./ от друга страна, е предвидено, че служебните правоотношения на държавните служители в МВР, за които се прилага ЗИДЗМВР /ДВ, бр. 14/2015г./ и които към датата на влизане в сила на този закон заемат длъжности за държавни служители с висше образование и притежаващи висше образование, с изключение на тези от Медицинския институт на Министерството на вътрешните работи и на тези по § 70, ал. 1, т. 1, се преобразуват в служебни правоотношения по ЗДСл, считано от датата на влизане в сила на този закон. Съгласно ал. 6 на същия параграф, при назначаването на служителите по ал. 1 се определя индивидуална основна заплата, не по-ниска от определеното към датата на влизане в сила на този закон възнаграждение, определено по реда на ЗМВР и включващо заплата за длъжност, допълнително възнаграждение за прослужено време и за научна степен и левовата равностойност на храна по чл. 181, ал. 1 от ЗМВР. Следователно, самият закон определя начина, по който се формира основната заплата на служителя по служебното правоотношение и в нея нормативно е включено, както допълнителното възнаграждение за прослужено време, така и левовата равностойност на храната. С ежегодни заповеди, издавани от Министъра на вътрешните работи, на служителите по чл. 142, ал. 1, т. 1 и т. 3 от ЗМВР, какъвто е и ищецът преди преназначаването му считано от 01.02.2017г., е определена левовата равностойност на храна в размер на 120 лева месечно. Ето защо, считано от 22.02.2017г., когато ищецът е преназначен по посочения ред, възнаграждението за прослужено време и левовата равностойност на храната не се начисляват отделно, а представляват компонент от получаваното от него основно възнаграждение. При това положение следва да се приеме, че служителят няма право на отделно допълнително възнаграждение за храна извън основното си възнаграждение. Ако се приеме обратното, а именно, че ищецът като държавен служител в системата на МВР - чл. 142, ал. 1, т. 2 от МВР има право на храна или нейната равностойност съгласно чл. 181, ал. 1 от ЗМВР, то той би бил поставен в по-благоприятно положение в сравнение със служителите по чл. 142, ал. 1, т. 1 от ЗМВР – полицейски органи и органи по пожарна безопасност и защита на населението, чиито правоотношения не са се преобразували в служебни по силата на § 69, ал. 1 от ПЗР на ЗИДЗМВР /в сила от 01.02.2017г./, доколкото би получавал храна, респ. равностойността ѝ веднъж като съставна част от основното му възнаграждение и втори път, отделно като допълнително плащане.

Отделно от това, следва да се отбележи, че ищецът е назначен по служебно правоотношение в МВР, на основание § 69, ал. 1 от ПЗР на ЗИДЗМВР /в сила от 01.02.2017г./ и съдържанието на служебното му правоотношение се урежда от специалния ЗДСл. В специалния закон не е предвидено в полза на служителите на държавна служба да се предоставя храна или нейната парична равностойност, аналогично на уредбата по чл. 181, ал. 1 от ЗМВР. Тази изрична законодателна препратка към приложение

на специалния ЗДСл към тази категория служители на МВР, изключва приложение на другия специален закон по аргумент за празнота в ЗДСл. В чл. 142, ал. 4 от ЗМВР от друга страна, изрично е предвидено, че статутът на държавните служители по чл. 142, ал. 1, т. 2 се урежда със ЗДСл, а изчерпателното изброяване на разпоредби в ЗМВР приложими към служителите заемащи длъжности по чл. 142, ал. 1, т. 2, сред които чл. 181, ал. 1 от ЗМВР е въведено едва със ЗИД на ЗМВР /ДВ, бр. 60 от 2020г., в сила от 1.10.2020г./.

Следователно за периода от 01.08.2017г. до 31.07.2020г. ищцата, като служител по чл. 142, ал. 1, т. 2 от ЗМВР, по отношение на който е приложим ЗДСл няма право на храна, респ. на паричната ѝ равностойност като отделно плащане от основното възнаграждение. До 01.02.2017г., както и след 01.10.2020г. за тази група служители в МВР, държавни служители по чл. 5 от ЗДСл, извършващи дейности свързани със специфичен характер на труда и полагащи труд през нощта от 22:00 до 6:00ч. правото на получаване на храна или леговата ѝ равностойност е изрично законодателно уредено. В периода от 01.02.2017г. до 01.10.2020г. обаче приложими спрямо тези служители са били само разпоредбите на ЗДСл и същите нямат уредено в закона право на допълнително плащане под формата на легова равностойност на храна.

Съдът не споделя аргумента на ищцата, изложени във въззивната жалба, че съгласно разпоредбата на чл. 181, ал. 3 ЗМВР на всички служители на МВР се осигурява безплатна храна или леговата ѝ равностойност.

На първо място следва да се отбележи, че в ал. 1 на цитираната разпоредба се посочва, че на служителите се осигурява храна, а не безплатна такава. На следващо място следва да се има предвид, че в разпоредбата на ал.3 на чл. 181 ЗМВР /в редакцията и обн. в ДВ бр. 97 от 2017г./ изрично се посочва, че за извършване на дейности, свързани със специфичния характер на труда на служителите по чл. 142, ал. 1, т. 1 – 3 и ал. 3, се осигурява безплатна храна, т.е. безплатната храна/, респ. нейната равностойност се дължи с оглед специфичния характер на труда по отношение на служителите посочени в ал.1 и ал.3 на чл. 142 ЗМВ, докато по делото е безспорно установено, че ищцата, заемайки длъжност „старши експерт“ в сектор „Човешки ресурси“ е държавен служител по см. на чл. 142, ал.2 ЗМВР/която алинея не е посочена в пар 69 ал.1 ПЗР на ЗИДЗМВР/.

С оглед горното, съдът намира, че специалният закон –ЗМВР не предвижда на държавните служители, работещи в системата на МВР да се изплаща отделно и допълнително сума за храна в размер на 120 лв. месечно. Такава сума не се дължи на ищцата, и тъй като категорията служители, към която се числи и тя, не са посочени в изричните заповеди, издадени от министъра на вътрешните работи досежно размер на леговата равностойност за храна на служителите на МВР по чл. 142, ал1, т.1 и 3 от ЗМВР.

По изложените съображения предявените на това основание главен и

акцесорен иск са недоказани по основание и следва да се отхвърлят.

Поради съвпадане на крайните изводи на двете съдебни инстанции обжалваното първоинстанционно решение следва да се потвърди изцяло.

При този изход от делото, въззиваемият има право да му бъдат присъдени разноските, направени във въззивното производство, но доколкото липсва такова искане, като и доказателство за направени разноски в хода на настоящото производство и техния размер, то и съдът не му присъжда такива.

Водим от изложените мотиви, **СЪДЪТ**

РЕШИ:

ПОТВЪРЖДАВА Решение №4012/08.12.2020г., постановено по гр. дело №11239/2020г. по описа на РС-Варна, 7-ми съдебен състав.

НЕ ПРИСЪЖДА разноски.

РЕШЕНИЕТО е окончателно и не подлежи на касационно обжалване по аргумент от чл. 280, ал. 3, т. 3, предл. последно от ГПК.

ПРЕПИС от решението да се обяви в регистъра по чл. 235, ал. 5 ГПК.

Председател: _____

Членове:

1. _____

2. _____